

Акт

лісопатологічного обстеження лісових насаджень Оникіївського надлісництва філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України», що потребують проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів у IV кварталі 2025 року - I кварталі 2026 року

27.10.2025

с. Оникієве

Нами, начальником відділу нагляду та прогнозу ДСЛП «Херсонлісозахист» РУДЬ Раїсою, інженером охорони та захисту лісу філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» ГАПИЧОМ Іваном, лісничим Тишківського лісництва ГЕНСИЦЬКИМ Русланом, лісничим Оникіївського лісництва ОСАДЧУКОМ Дмитром проведено 27 жовтня 2025 року лісопатологічне обстеження насаджень Оникіївського надлісництва філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» з метою здійснення заходів з поліпшення санітарного стану лісів на загальній площі 44,1 га.

Таксаційна характеристика обстежених ділянок відповідно до Проектів організації та розвитку лісового господарства (таксаційний опис, відомості поквартальних підсумків) 2020 року, наведена в таблиці:

Лісництво (урочище)	Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, гектарів	Номер підвиділу	Площа можлива для експлуатації	Коротка таксаційна характеристика насаджень відповідно до матеріалів лісовпорядкування							Категорія захисності
						склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану, куб. метрів на 1 гектар	
Тишківське	5	2	9,6		5,0	6Д34ЯЗ+БРС	65	0,70	3	20	24	215	3
Тишківське	5	2	9,6	1	4,6	6Д34ЯЗ+БРС	65	0,70	3	20	24	215	3
Тишківське	53	3	6,4		6,4	7Д33ЯЗ	90	0,70	2	22	28	260	3
Тишківське	57	19	1,3		1,3	10ЯЗ	70	0,60	1	25	28	270	3
Тишківське	70	14	1,8		1,8	9ЯЗ1ДЗ	70	0,70	1	23	28	265	3
Тишківське	70	22	2,6		2,6	10ДЗ+ЯЗ	57	0,70	2	16	20	135	3
Тишківське	80	12	1,6		1,6	9ДЗ1ЯЗ	95	0,70	2	23	30	270	3
Тишківське	120	2	4,5		4,5	8Д32ЯЗ	50	0,70	1	18	20	175	2
Тишківське	120	3	6,0		6,0	10ЯЗ+ДЗ	50	0,60	1А	21	22	250	2
Разом по л-ву:			43,4		33,8								
Оникіївське	52	1	11,0	1	5,0	9ЯЗ1ДЗ	75	0,70	1	24	26	280	3
Оникіївське	79	16	1,4		1,4	5Д35ЯЗ+БРС+КЛГ	90	0,60	2	23	30	230	2
Оникіївське	111	52	11,0	1	3,9	7Д33ЯЗ+КЛГ	85	0,60	2	23	30	225	2
Разом по л-ву:			23,4		10,3								
Всього вибіркового санітарних рубок на площі, га			44,1										

З метою визначення причин виникнення патологічних процесів в лісових насадженнях Оникіївського надлісництва філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» (далі – Надлісництво), призначення в них заходів з поліпшення санітарного стану, було проведено лісопатологічне обстеження лінійним методом шляхом візуального обстеження стану дерев, керуючись «Санітарними правилами в лісах України», затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27 липня 1995 року № 555 (зі змінами та доповненнями).

Обстеженням встановлено

За результатами оцінки санітарного стану лісових насаджень Тишківського та Оникіївського лісництв відмічено, що насадження мають незадовільний санітарний стан, ослаблені, уражені хворобами та шкідниками лісу.

Першочерговою причиною погіршення санітарного стану насаджень є стрімка зміна клімату (підвищення середньорічних температур, зменшення кількості опадів впродовж вегетаційного періоду), яка створює сприятливі передумови для розвитку осередків шкідників та хвороб лісу.

Обстежені дубові ділянки за санітарним станом характеризуються, переважно, деревами VI категорії санітарного стану, рідше IV - V. На даних ділянках у вибірково санітарну рубку будуть відібрані сухостійні дерева, з частковим та повним опаданням кори, пошкоджені стовбуровими шкідниками (вусачами, заболонниками), а також із всохлими кронами від 2/3 до 100%, уражені некрозно-раковими хворобами та дереворуйнівними грибами.

Спостерігається по всіх дубових ділянках в невеликій кількості ураження дерев поперечним раком, коли рана охоплює 100 відсотків периметра стовбура та східчастим раком із ранами, які охоплюють понад 1/2 периметра стовбура в одному або кількох місцях. Дерев з вище зазначеними некрозно - раковими хворобами підлягають видаленню.

Також при лісопатологічному обстеженні дубових ділянок виявлені плодові тіла несправжнього трутовика (*Phellinus igniarius*), який викликає білу ядрово - смугасту стовбурову гниль корозійного типу. Плодові тіла дереворуйнівних грибів розміщені на різній висоті стовбурів дуба. Дерев з виходом плодових тіл несправжнього трутовика підлягають видаленню.

На обстежених ділянках, які відносяться до рекреаційно – оздоровчих та захисних лісів, у вибірково санітарну рубку будуть відібрані дерева з плодовими тілами дереворуйнівних грибів та уражені раковими хворобами лише IV та V категорії санітарного стану лісів, згідно «Санітарних правил в лісах України».

При лісопатологічному обстеженні насаджень з головною породою ясен та, де є ясен у складі, відмічається всихання дерев уражених бактеріальним та східчастим раком ясеня, де ранами охоплені понад 2/3 периметра стовбура в одному або кількох місцях. Уражені окореновими гнилями дерева, які характеризуються ранами із вигниванням в глибину стовбурів у комельній частині, підлягають вибірково санітарній рубці.

На всіх оглянутих ясеневих ділянках дерева V - VI категорій санітарного стану пошкоджені стовбуровими шкідниками, при зрізанні яких виявлені характерні ходи строкатого (малого) ясеневого лубоїда та рідше заболонника, плями фіолетового кольору лубу від дерев забарвлюючих грибів. На стовбурах буре борошно та розкльови стовбурів комахоїстівними птахами.

У ясеневих насадженнях у вибірково санітарну рубку відбиратимуться дерева IV - VI категорії санітарного стану, відмираючі (суховершині від 2/3 і більше), уражені хворобами лісу (бактеріальним та східчастим раком з ранами понад 2/3 периметра стовбура), сухостійні, пошкоджені стовбуровими шкідниками.

Слід зазначити, що базовим лісовпорядкуванням (станом на 01.01.2020 року) Тишківського лісництва по всіх обстежених ділянках запроектована вибірково санітарна рубка.

Таким чином, зважаючи на незадовільний санітарний стан насаджень, керуючись «Санітарними правилами в лісах України», в обстежених деревостанах Надлісництва доцільно здійснити вибірково санітарну рубку із видаленням дерев, пошкоджених стовбуровими шкідниками та уражених хворобами лісу, а саме:

- дерева дуба, в більшій мірі, VI категорії санітарного стану, рідше IV - VI: відмираючі (суховершині від 2/3 до 100% крони), сухостійні, уражені поперечним раком із 100% охопленням периметра стовбура, уражені східчастим раком із ранами, які охоплюють понад 1/2 периметра стовбура, уражені несправжнім трутовиком та пошкоджені стовбуровими шкідниками;

- дерева ясена IV - VI категорій санітарного стану: відмираючі (суховершині від 2/3 до 100% крони), сухостійні, уражені бактеріальним та східчастим раком з раковими утвореннями більше 2/3 периметра стовбура та пошкоджені стовбуровими шкідниками.

Характер всихання поодинокий, рідше груповий, темп поступовий та різкий, ступінь всихання слабкий та середній.

При проведенні вибіркового санітарного рубок в насадженнях Тишківського та Оникіївського лісництва залишати дерева, які виконують важливі біоценотичні функції та дотримуватись показника повноти згідно «Санітарних правил в лісах України».

На момент обстеження відведення деревостанів у вибірково санітарну рубку проведено частково.

Висновок:

1. В насадженнях, уражених хворобами та пошкоджених стовбуровими шкідниками лісу, з метою недопущення розмноження та розповсюдження у прилеглих насадженнях стовбурових шкідників, хвороб лісу, провести заходи з поліпшення санітарного стану лісів, враховуючи стан насаджень та особливості розвитку шкідників.
2. ДСЛП «Херсонлісозахист» рекомендує лісовій охороні Надлісництва здійснювати постійний моніторинг деревостанів, з метою швидкого реагування та запобігання поширенню загроз появи шкідників або ознак захворювань.
3. З метою поліпшення санітарного стану лісів, обстежені насадження потребують проведення **вибірково санітарної рубки на загальній площі 44,1га.**
4. Заходи з поліпшення санітарного стану лісів здійснювати з дотриманням вимог «Санітарних правил в лісах України», затверджених постановою КМУ від 27 липня 1995 року № 555 (зі змінами та доповненнями).

Акт складений у 3 примірниках.

Додаток: фотоматеріали

Начальник відділу нагляду та прогнозу
ДСЛП «Херсонлісозахист»

Інженер охорони та захисту лісу
філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України»

Лісничий Тишківського лісництва

Лісничий Оникіївського лісництва

Раїса РУДЬ

Іван ГАПИЧ

Руслан ГЕНСИЦЬКИЙ

Дмитро ОСАДЧУК